

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

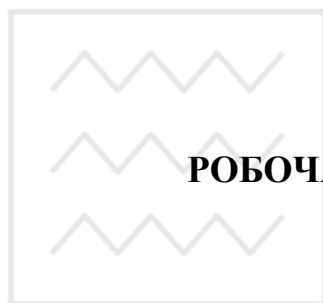
Кафедра фінансів та економіки природокористування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

“ ____ ” _____ 2016р.

Національний університет

водного господарства

та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підприємництво

напрямок підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»

Рівне – 2016 рік

Робоча програма «Підприємництво» для студентів за напрямом підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит». – Рівне: НУВГП, 2016. – 12 с.

Розробник: Подлевський А.А., старший викладач кафедри фінансів та економіки природокористування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів і економіки природокористування

Протокол від «31» серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри фінансів і економіки природокористування

«31» серпня 2016 року _____ (Л.В. Мельник)

Схвалено методичною комісією НУВГП за напрямом підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»

Протокол від «31» серпня 2016 року № 1

«31» серпня 2016 року Голова комісії _____ (Л.М. Мельник)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма (інтегровані плани) навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0501 “Економіка і підприємництво”	Вибіркова	
Модулів – 2	Напрямок підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: –		Семестр	
Загальна кількість годин – 108		7-й	9-10-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 Самостійної роботи студента – 6		Лекції	
		24 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		–	–
	Самостійна робота		
70 год.	102 год.		
Індивідуальні завдання: –			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35 % до 65 %.

для заочної форми навчання – 6% до 94 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною **метою** вивчення дисципліни «Підприємництво» є оволодіння студентами основами теорії підприємництва, формування відповідного економічного мислення, набуття ними практичних знань і навиків для ефективної роботи у цій сфері діяльності.

Зростання ефективності підприємництва як сучасної форми господарювання неодмінно потребує підготовки висококваліфікованих підприємців (керівників, спеціалістів), здатних реалізувати у своїй діяльності вимоги ринкових відносин, менеджменту і бізнесу. Тому вивчення теоретичних і практичних основ бізнесу і підприємництва – обов'язкова умова успішного функціонування країни за новими принципами господарювання, властивих ринковій економіці.

Основними **завданнями** дисципліни «Підприємництво» є:

- вивчення сутності, видів, характерних особливостей підприємництва;
- обґрунтування вибору організаційної форми підприємництва, організації створення підприємства;
- вивчення методології розроблення бізнес-плану, стратегії та інноваційних процесів розвитку бізнесу;

Після вивчення даного курсу студенти повинні **знати**:

- теоретичні засади підприємництва;
- характеристику організаційно-правових форм підприємництва;
- можливі способи входження в бізнес;
- типовий алгоритм бізнес-планування;
- технологію заснування власної справи;
- можливі варіанти підтримки розвитку підприємництва в Україні.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **вміти**:

- обґрунтувати вибір виду, сфери та організаційно-правової форми підприємницької діяльності;
- обґрунтувати вибір варіанта входження в бізнес;
- визначати вартість фірми балансовим, ринковим методами та методом доходів;
- розробити бізнес-план та розраховувати показники оцінки його ефективності;
- обчислити показники ефективності підприємницької діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Тема 1. Генезис та суть підприємництва

Історичний розвиток підприємництва

Суть підприємництва та його функції

Передумови та принципи здійснення підприємницької діяльності

Соціально-економічна роль і значення підприємництва в ринковій економіці

Тема 2. Типологія підприємництва

Види та форми підприємницької діяльності
Виробнича підприємницька діяльність та її форми
Торговельне підприємництво
Фінансове підприємництво
Підприємницька діяльність у сфері послуг
Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності

Тема 3. Механізм створення суб'єктів підприємницької діяльності

Підприємницька ідея, її джерела та методи пошуку.
Вибір типу підприємства та обґрунтування цілей підприємницької діяльності
Організація процесу створення і реєстрації нового підприємства
Засновницькі документи та їх підготовка
Ліцензування та патентування підприємницької діяльності
Припинення діяльності підприємницьких структур

Тема 4. Бізнес-планування підприємницької діяльності

Методологія планування підприємницької діяльності
Суть та функції бізнес-плану
Методологія та стадії розробки бізнес-плану
Структура та логіка розробки бізнес-плану

Тема 5. Підприємницький ризик

Зміст та функції підприємницького ризику
Види підприємницьких ризиків
Способи оцінки підприємницьких ризиків
Шляхи та методи зниження ризику в підприємницькій діяльності

Тема 6. Культура і етика підприємництва

Загальна характеристика культури і етики підприємництва
Принципи ділової етики
Основні етичні напрями підприємництва

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ПІДПРИЄМНИЦТВО В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Тема 7. Мале підприємництво у ринковій економіці

Економічна суть малого підприємництва
Функції малого підприємництва
Місце та роль малого підприємництва в умовах ринку
Тенденції, особливості та проблеми малого бізнесу в Україні.

Тема 8. Інтеграційна підтримка і самоорганізація підприємництва

Договірні взаємовідносини в підприємстві
Об'єктивна необхідність коопераційних зв'язків суб'єктів підприємництва

Форми коопераційних зв'язків суб'єктів підприємництва
Суть самоорганізації суб'єктів підприємництва
Етапи становлення громадських об'єднань підприємців в Україні

Тема 9. Ефективність підприємницької діяльності

Суть економічної ефективності підприємницької діяльності
Основні показники ефективності підприємницької діяльності
Шляхи підвищення ефективності підприємницької діяльності

Тема 10. Тіньова економіка в бізнесі

Генезис, сутність та структура тіньової економіки
Механізм функціонування тіньової економіки
Оцінка масштабів тіньової економічної діяльності суб'єктів підприємництва
Основні напрями легалізації тіньової підприємницької діяльності

Тема 11. Державне регулювання підприємницькою діяльності

Необхідність державного регулювання підприємницької діяльності
Передумови та механізми державного регулювання підприємництва
Суть державної підтримки підприємництва
Етапи формування державної політики підтримки підприємництва в Україні

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма (інтегровані плани) навчання					
	Усьо-го	у тому числі					Усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика підприємництва												
Тема 1. Генезис та суть підприємництва	9	2	1			6	10	-	-			10
Тема 2. Типологія підприємництва	9	2	1			6	10,5	-	0,5			10
Тема 3. Механізм створення суб'єктів підприємницької діяльності	11	4	1			6	10	0,5	0,5			9
Тема 4. Бізнес-планування підприємницької діяльності	11	2	1			8	10	0,5	0,5			9
Тема 5. Підприємницький ризик.	9	1	1			7	9,5	-	0,5			9
Тема 6. Культура і етика підприємництва.	9	1	1			7	10	-	-			10

Разом за змістовим модулем 2	58	12	6			40	60	1	2			57
Змістовий модуль 2. Підприємництво в сучасних умовах												
Тема 7. Мале підприємництво у ринковій економіці	12	2	2			8	9,5	-	0,5			9
Тема 8. Інтеграційна підтримка і самоорганізація підприємництва.	10	2	2			6	9	-	-			9
Тема 9. Ефективність підприємницької діяльності	11	4	2			5	12	1	1			10
Тема 10. Тіньова економіка в бізнесі	9	2	1			6	8,5	-	0,5			8
Тема 11. Державне регулювання підприємницькою діяльністю.	8	2	1			5	9	-	-			9
Разом за змістовим модулем 2	50	12	8			30	48	1	2			45
Усього годин	108	24	14	-	-	70	108	2	4	-	-	102

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма (інтегровані плани) навчання
1	2	3	4
1.	Тема 1. Генезис та суть підприємництва	1	-
2.	Тема 2. Типологія підприємництва	1	0,5
3.	Тема 3. Механізм створення суб'єктів підприємницької діяльності	1	0,5
4.	Тема 4. Бізнес-планування підприємницької діяльності	1	0,5
5.	Тема 5. Підприємницький ризик	1	0,5
6.	Тема 6. Культура і етика підприємництва	1	-
7.	Тема 7. Мале підприємництво у ринковій економіці	2	0,5
8.	Тема 8. Інтеграційна підтримка і самоорганізація підприємництва	2	-
9.	Тема 9. Ефективність підприємницької діяльності	2	1
10.	Тема 10. Тіньова економіка в бізнесі	1	0,5
11.	Тема 11. Державне регулювання підприємницькою діяльністю	1	-
	Разом	14	4

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – $0,5 \text{ год} * 38 = 19 \text{ год}$

Підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит = $6 * 3 = 18 \text{ год}$

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях - $70 - 19 - 18 = 33 \text{ год}$

Розподіл годин самостійної роботи для студентів заочної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – $0,5 \text{ год} * 8 = 4 \text{ год}$

Підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит = $6 * 3 = 18 \text{ год}$

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях - $102 - 4 - 18 = 80 \text{ год}$

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма (інтегровані лани) навчання
1	2	3	4
1.	Тема 1. Генезис та суть підприємництва	3	7
2.	Тема 2. Типологія підприємництва	3	7
3.	Тема 3. Механізм створення суб'єктів підприємницької діяльності	3	8
4.	Тема 4. Бізнес-планування підприємницької діяльності	3	7
5.	Тема 5. Підприємницький ризик	3	7
6.	Тема 6. Культура і етика підприємництва	3	7
7.	Тема 7. Мале підприємництво у ринковій економіці	3	7
8.	Тема 8. Інтеграційна підтримка і самоорганізація підприємництва	3	8
9.	Тема 9. Ефективність підприємницької діяльності	3	7
10.	Тема 10. Тіньова економіка в бізнесі	3	8
11.	Тема 11. Державне регулювання підприємницькою діяльності	3	7
	Разом	33	80

7. Методи навчання

Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі «Microsoft Power Point»), роздатковий матеріал, ілюстраційні матеріали та схеми.

На практичних заняттях:

- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;
- задаються провокаційні питання;
- розв'язання задач та кейсів, ситуаційних завдань.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в

письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають теоретичні питання, тестові питання та практичні задачі.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з практичних занять – на основі перевірки виконаних завдань.

Підсумковий контроль знань відбувається на екзамені у письмовій формі у вигляді екзаменаційних завдань, які включають: теоретичну частину – питання та 20 тестів (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих); практичну частину – задачу. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі, лабораторні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1. Поточне тестування та самостійна робота											Модуль 2. Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
5	5	6	6	5	6	6	5	6	5	5		

T1, T2... T11 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для екзамену
90–100	відмінно
82–89	добре
74–81	
64–73	задовільно
60–63	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни "Підприємництво" включає:

1. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (КНМЗД)
2. 104-53. Конспект лекцій з дисципліни «Підприємництво» для студентів напрямку підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» заочної форми навчання / Павлов В.І., Подлевський А.А. – Рівне: НУВГП. – 2010. – 80 с.
3. 104-54 Методичні вказівки щодо самостійної підготовки та проведення практичних занять з дисципліни «Підприємництво» для студентів денної і заочної форми навчання напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» / Павлов В.І., Подлевський А.А. – Рівне: НУВГП. – 2010. – 24 с.
4. 104-55 Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Підприємництво» для студентів за напрямом підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання / Павлов В.І., Подлевський А.А. – Рівне: НУВГП. – 2010. – 24 с.
5. Опорний конспект лекцій на електронному носії.
6. Слайдова презентація курсу «Підприємництво» (лекційні та практичні заняття) в програмі «Microsoft Power Point».
7. Друкований роздатковий матеріал.

11. Рекомендована література

11.1. Базова література

1. Гой І.В. Підприємництво: навч. посібн. / І.В. Гой, Т.П. Смелянська. – К.: «Центр учбової літератури». – 2013. – 368 с.
2. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури. – 2006. – 320 с.

3. Захарчишин Г.М. Основи підприємництва: Навч. посібник. – К.: Знання, 2008. – 437 с.

11.2 Допоміжна література

4. Акіліна О.В., Пасічник В.Г. Основи підприємництва (навчально-методичний комплекс). Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури. – 2006. – 176 с.

5. Барроу К., Барроу П., Браун Р. Бізнес-план: Практ. посіб.: Пер. з 4-го англ. вид. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2005. – 434 с.

6. Варналій З.С. Основи підприємництва: Навч. посібник. – К.: Знання-Прес, 2002. – 239 с.

7. Господарський кодекс України від 22 березня 2012 року Верховна Рада України. – [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. – Режим доступу studentu-help.com.ua/.../11-hozyaystvennyu-kodeks-ukrainy-ot-22-marta-2012-4618-vi.html

8. Закон України «Про інвестиційну діяльність» // ВВР України.- 1991.- № 47.- ст. 646, 1992.- № 10.- ст. 138.

9. Закон України від 1 червня 2000 року N 1775-III «Про ліцензування певних видів господарської діяльності»// www.dkcr.gov.ua

10. Закон України від 19 жовтня 2000 року N 2063-III «Про державну підтримку малого підприємництва»// www.dkcr.gov.ua

11. Колот В.М. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура : навч. посіб. / В. Колот, І. Репіна, О. Щербина ; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. заклад "Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Вид. 3-тє, без змін. - К. : КНЕУ, 2010. - 444 с.

12. Колот В.М., Щербина О.В. Підприємництво: Навч.-метод. посіб. для самостійного вивч. дисц. Вид 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 160 с.

13. Кузьмін В.В. Фінансові основи підприємництва: Навч. пос. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 192 с.

14. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник. – К.: «Центр навчальної літератури», 2004. – 376 с.

15. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. К.: Видавничий центр «Академі». – 2001. – 280 с.

16. Павлов В.І. Основи підприємництва: бізнес-планування: навчальний посібник, т.1-ий – Луцьк: Настир'я. 1998. – 104 с.

17. Пачковський Ю.Ф. Психологія підприємництва : Навчальний посібник / Ю.Ф. Пачковський. - К. : Каравела, 2006. - 407 с.

18. Підприємництво: Навч. посібник / В.Г. Федоренко, М.П. Денисенко, М.М. Руженський та інш. – К.: МАУП, 2005. – 280 с.

19. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 : остання редакція від 01.04.2013 / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>

20. Покропивний С.Ф. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: навч. посібник / С.Ф. Покропивний, В.М. Колот. – К. КНЕУ. – 1998. – 352 с.

21. Покропивний С.Ф. Бізнес-план: Технологія розробки та обґрунтування: навч. посібник / С.Ф. Покропивний, С.М. Соболев, Г.О. Швиданенко. – К.: КНЕУ, 1998.

22. Проект підтримки МСП в пріоритетних регіонах України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.sme.ukraine-inform.org.ua
23. Сизоненко В.О. Сучасне підприємництво: навч. посіб. / В.О. Сизоненко. – К.: Знання-Прес, 2008. – 440 с.
24. Скібіцький О. М. Організація бізнесу: менеджмент підприємницької діяльності : навч. посіб. / О. М. Скібіцький, В. В. Матвеев, Л. І. Скібіцька ; М-во освіти і науки України. - К. : Кондор, 2011. - 911 с.
25. Тарасюк Г.М. Бізнес-план: Розробка, обґрунтування та аналіз: навч. посібник / Г.М. Тарасюк. – К.: Каравела, 2006. – 280 с.
26. Тирпак, І.В. Основи економіки та організації підприємництва : навч. посібник / І. Тирпак, В.Тирпак, С. Жуков ; М-во освіти і науки України, Ужгородський нац. ун-т, Мукачівський держ. ун-т. – К. : Кондор, 2011. – 283 с.
27. Удалих О.О. Управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 292 с.
28. Цигилик І.І., Паневник Т.М., Криховецька З.М. Основи підприємництва: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 240 с.
29. Шевеленко С.Д., Федів І.І. Підприємництво і підприємницька діяльність: Навч. посібник / За заг. ред. В.В. Сопка. – К.: Вища школа. – 1997. – 224 с.
30. Шваб Л.І. Основи підприємництва. Навч. посіб.. – К.: Каравела, 2006. – 344 с.
31. Ярошевич, Наталя Богуслалівна. Підприємництво і менеджмент : навчальний посібник / Наталя Ярошевич, Роман Берлінг, Анатолій Гавриляк ; М-во освіти і науки України. - Львів : Новий Світ-2000, 2010. - 407 с.
32. Ясинський В.В., Гайдай О.О. Бізнес-планування: теорія і практика: Навч. посібник. – К.: Каравела, 2006. – 232 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Державна регуляторна служба України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua).
2. Державний комітет з статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.rada.kiev.ua](http://www.rada.kiev.ua).
4. Інформаційний пакет: «Фінанси і кредит: бакалавр, спеціаліст, магістр». – Рівне НУВГП, 2010 – 357 с.
5. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka (http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php).
6. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.libr.rv.ua](http://www.libr.rv.ua).
7. Проект підтримки МСП в пріоритетних регіонах України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.sme.ukraine-inform.org.ua](http://www.sme.ukraine-inform.org.ua)
8. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua>.